

РОБЪРТ ЙЪНГ

ЕДНА ОБИЧ ИМАМ АЗ

Превод от английски: Теодора Давидова, 1979

chitanka.info

Това се бе случило през една от подновените по това време провинциални вечери. Същия следобед Филип бе пристигнал в академичното градче и вече бе разопаковал книгите и дрехите си. На другата сутрин трябваше да се яви в университета и тъй като нямаше какво да прави, а се бе почувствувал някак неспокоен и самотен (както по-късно бе признал на Миранда), бе излязъл от пансиона с намерение да се поразходи по улиците, докато се умори достатъчно, за да заспи. Но не бе минал и две пресечки и се бе озовал пред ярко осветена студентска столова, в която в момента сервираха вечерята. Бе му станало интересно и тласнат от дошъл от поколенията приятен спомен, той бе спрял пред входа.

През широко разтворената врата видя дългата маса в средата и отрупаните с храна наредени край стената маси за сервиране, зад всяка от които бе застанало по едно момиче в сини дрехи. Видя как мъже и жени минават покрай храната с табли в ръце, долови тракането на съдове и успокояващия ромон на делничните разговори. Над вратата висеше трогателно прост надпис: „Вечеря за 77 цента, следват вихрени танци“. Беше се разчувствувал и обзет от копнеж, какъвто от момче не бе изпитвал, изкачи широките стъпала до отворената врата и влезе в салона. Навън бе топла септемврийска вечер и лек вятър издуваше спуснатите пред високите прозорци пердета.

Той веднага я забеляза. Тя стоеше зад масата със сандвичи с шунка в отсрещния ъгъл на стаята. Висока, тъмнокоса, с лице като прекрасно цвете над приличната на листенца яка. Щом прекрачи прага, единственото нещо, което прикова вниманието му, бе тя, а всичко останало — маси, хранещи се хора, под, стени — бяха като неясни допълнителни детайли, които художникът добавя в картината си, за да подсили ефекта на главната тема.

Отправяйки се към нея, той не забелязваше никого наоколо. Не бе минал и половината разстояние до масата, когато тя вдигна очи и го зърна. Погледите им, нейният — син, а неговият — сив, се докоснаха и се сляха, откраднаха един миг от времето. Независимо от твърденията на психолозите-фройдисти за любовта от пръв поглед, той се влюби в нея и тя се влюби в него; тези хора просто не познават усещането, което човек изпитва, когато влиза някъде, вижда едно момиче и разбира, без да си дава сметка как го разбира, и дори не си дава труд да

го разбере, че това е момичето, създадено за него, момичето, което желае и винаги е желал и винаги ще желае...

Винаги и един ден...

Ръцете му отново затрепераха и той ги накара да поставят цигара между устните му и после да я запалят. Те свършиха поставената им задача и първото облаче дим закръжи из малкото купе, но ръцете продължаваха да треперят и той здраво ги стисна в скута си, след което обърна с усилие поглед навън през прозореца на монорелсовата кола към местността, която прекосяваше.

Земята бе покрита със зелено одеяло, чийто цвят носеше първите белези на есента. По хълмовете растеше златник, а връхчетата на листата на смрадликата бяха започнали да се багрят в червено. Релсата над главата му завиваше край едно възвишение, при което колата се залюля и продължи надолу в долината отвъд. Гледката бе прекрасна, но местността му бе непозната. Това, обаче, не смути Филип; Седървил все още беше далеч, за да познае околността. Никога не бе обичал много пътуванията и трябваше да мине още известно време, преди да започне да търси долини, гори, пътища, сгради и хълмове, които да е виждал в миналото, а сградите понякога доживяват сто години. Не много често, може би, но от време на време сигурно доживяват. Не се искат кой знае какви грижи за това.

Мъжът отпусна глава на напълнената с въздух възглавница, инсталирана на горния край на седалката му, и се опита да се отпусне. Такива бяха инструкциите на завеждащия лабораторията за рехабилитация след дълбоко замразяване: „Отпускай се. Не мисли. Нека нещата постепенно да стигат до съзнанието ти и преди всичко, не мисли за миналото. Миналото е минало, минало, минало...“

Колата отново се залюля и мъжът изви леко глава. Монорелсовият път се виеше край космодрум, а той никога не бе виждал космодрум и в първия момент помисли, че колата минава през изкуствена пустиня. После забеляза високите метални кули, гордо вирнали носове към следобедното небе и скоро разбра, че това съвсем не бяха кули, а междупланетни кораби.

Малко поуплашен, той се загледа втренчено в тях. Те бяха едно от явленията на новото време, за които не бе подготвен. Разбира се, и

по негово време се строяха космически кораби, но те бяха малко и несъвършени, използваха се само за междупланетни полети. По нищо не приличаха на превъзходните конструкции, нижещи се пред погледа му.

Енергията Суейк не бе открита до годината, в която беше неговият процес, и сега той започна да разбира какъв тласък бе дала тя на ракетостроенето през изминалото столетие. В известен смисъл нямаше нищо странно. Звездите положително имат по-голяма притегателна сила за човека от лишените от живот планети на Слънчевата система.

Алфа Кентавър, Сириус, Алтаир, Вега — завеждащият рехабилитацията му бе казал, че и до Арктур е стигнал кораб. Бил се завърнал преди шест месеца, след шейсет и пет годишно отсъствие. Филип поклати глава. Този факт той не можеше да възприеме, беше прекалено фантастичен за него.

Винаги се беше смятал за модерен. Бе вървял в крак с времето убеден, че промените са част от човешката съдба. Напредъкът на науката никога не го бе смуцавал, напротив стимулирал го бе и в областта, в която работеше; той винаги беше много по-напред от колегите си, не само в предвижданията си, но и в практиката. Навремето Филип бе олицетворение на съвременния цивилизован мъж...

Преди сто години...

Той уморена извърна очи от прозореца и се загледа в сивите стени на купето. За цигарата си се сети едва когато тя опари и пръстите му и той я пусна в пепелника. Взе списанието, което няколко пъти досега се беше опитал да чете, и отново го прелисти, но съзнанието му се спъваше в непознати думи, невъзможни словосъчетания, спираше пред идеи, за които не бе и сънувал. Списанието се плъзна измежду пръстите му, падна върху седалката и там остана.

Почувствува се като стар, много стар човек, а всъщност никак не бе остарял. Макар да бе роден преди сто двадесет и седем години, той бе само на двадесет и седем. Защото годините на дълбоко замразяване не влизат в сметката — сто години летаргичен сън не са нищо повече от един миг в субективното време на човека.

Той отново облегна глава на възглавничката. Отпусни се, напомни си той. Не мисли за миналото. Миналото е минало, минало,

минало... Умишлено затвори очи, и в същия миг разбра, че е направил грешка, но вече беше късно. Мислите му се бяха върнали повече от сто години назад към събитията, непосредствено след срещата през септември.

Денят бе прекрасен за излет и двамата с Миранда бяха намерили тихо място на един склон, който гледаше към градчето. Наблизо извираше студена вода, а над главите им, на фона на ленивото есенно небе, разстиляше клони огромен дъб. Миранда бе увила в малки розови пликчета сандвичи с чернодробен пастет и бе направила картофена салата. Тя постла ленена покривка на земята и, седнали един срещу друг, те не откъсваха поглед един от друг. Подухваше лек ветрец, който оставяше мимолетни следи по тревата на склона.

Картофената салата беше твърде блудкава, но той поиска и втора порция, за да не разбере Миранда, че не му е харесала; изяде и два сандвича с чернодробен пастет, макар никак да не го обичаше. След като се нахраниха, пиха кафе, което Миранда наливаше в хартиени чаши от голям термос. Колкото и да внимаваше да не покапе, тя изля цяла чаша на ръкава му. Миранда едва не се разплака от отчаяние, но това само засили още повече любовта му към нея, защото непохватността ѝ бе част от самата нея, както тъмните ѝ кестеняви коси, сините очи, трапчинките ѝ, усмивката ѝ. Тази непохватност омекотяваше здравата зрелост на младото ѝ женско тяло, придаваше на движенията ѝ очарование на ученичка; караше го да се чувства по-свободно в присъствието на това хубаво момиче. Фактът, че такава прелестна богиня като Миранда притежава съвсем човешки недостатъци, както всеки смъртен, му вдъхваше увереност.

След като изпиха кафето, те се настаниха под сянката и Миранда изрецитира „Следобед на хълма“, а Филип си припомни откъси от „Гренчестър, старият дом на свещеника“ от Рупърт Брук. Миранда беше на двадесет и една година, последна година студентка по английска литература. Това от самото начало ги сближи, защото от мига, в който като момче бе разгърнал страниците на „Хъкълбери Фин“, Филип беше обикнал литературата и оттогава никога не бе губил връзка с нея.

По това време той се опитваше да пуши лула (лулата ви дава самочувствие, от което имате страшно много нужда, когато сте само на двадесет и шест години и за първи път ще преподавате в университет) и Миранда бе му я напълнила и държа запалката, докато той разпали тютюна. Беше такъв прекрасен, такъв чудесен следобед, с милувката на септемврийския вятър и есенното слънце, с много нежни думи и тих смях. На залез слънце решиха да си тръгват, но на Филип не му се ставаше. Миранда се изправи също неохотно и бавно, по-придирчиво от всякога започна да сгъва ленената покривка, после вдигна купата, до половина пълна с картофена салата, с намерение да я прибере в кошницата. Не можеше, обаче, да подреди нещата, защото купата бе твърде голяма и неудобна, а тя си служеше само с едната ръка. Не успя да закрепи съда и той се обърна и се изсипа направо в скута на Филип. Той никога вече не можа да обуе късите си панталони от мадагаскарски памук.

Очите ѝ бяха станали толкова големи и кръгли от объркване, че ако това не бяха очите на Миранда, той щеше да се изсмее с глас. Но човек никога не може да се изсмее на такива очи. Те са прекалено дълбоки и прекалено сини. Само се бе усмихнал и я бе помолил да не се тревожи, след което обърса панталоните с носната си кърпа. После забеляза сълзите ѝ, видя я как стои безпомощно, висока и несръчна, истинско дете, прекрасно дете, което малко преждевременно бе станало жена, и то красива жена. Нещо в него се стопи и странна топлина се разля по тялото му. Той я прегърна и възкликна: — Миранда, Миранда! Ще се омъжиш ли за мен, Миранда?

Отдавна бяха отминали космодрума, колата криволичеше между хълмове, а релсата отгоре неспирно бръмчеше. По пътя докоснаха върховете на дърветата на някаква гора и минаха високо над една река.

Поглеждайки надолу към бреговете ѝ, Филип съзря първия познат предмет.

Това беше просто купчина порутена зидария, обрасла с водни треви и смрадлика, а някога, може би вчера или преди сто години, това бе прочута вила, където той бе прекарал цял един следобед в окъпания от слънцето вътрешен двор, като отпиваше от коктейла си и лениво наблюдаваше гората от бели платна на платноходки на фона на синята вода. Не мислеше за нищо. Абсолютно за нищо.

Освен за Миранда.

С отчаяно усилие той я изтръгна от мисълта си. Преди сто години не би имало нищо лошо в това да мисли за нея. Но не и сега. Само при мисълта за Миранда усещаше страшна болка; той трябваше да посрещне действителността и ако виждаше любимата си такава, каквато беше преди сто години, нямаше да може да посрещне нещата такива, каквито са. Нямаше да може да я потърси в гробищата на Седървил и да остави цветя на гроба ѝ.

Завеждащият рехабилитацията му бе казал, че макар и случайно, в известен смисъл присъдата му е била милосърдна. Можело да бъде и далеч по-лошо за него, бе продължил завеждащият, ако бяха го осъдили само на петдесет години, трябваше да се прибере при току-що навършилата седемдесет и втората си година съпруга, докато той е само двадесет и седем годишен.

Наивно бе да се говори за милосърдие, дори неволно, когато ставаше дума за режима на Хунтата. Хора, които могат да осъдят един човек на летаргия, насила да го изтръгнат от онзи миг във времето, на който той принадлежи, и после, десетилетия по-късно, да бъде върнат към живот в момент, на който е чужд, такива хора нямат и понятие от смисъла на тази дума.

А епоха като настоящата, преоткрила състраданието, не бе в състояние да надари с него един върнат към хората. Можеше да му се извини за жестокостта на предишния режим и да му даде някаква компенсация за загубените години, да му осигури материална независимост, но не може да му върне топлата усмивка и незабравимия смях на любимата жена.

Не можеше да заличи един гроб, който нямаше право да съществува и не е съществувал при неговото „вчера“. Сегашното правителство не може да изтрие от камъка думите „Миранда Лоринг,

родена 2024 — починала 20...“ Или 21...? Той, разбира се, не можеше да знае, още не бе узнал със сигурност, но се надяваше, че е живяла дълго и щастливо, омъжила се е повторно и е имала деца. Тя бе създадена да има деца, носеше в сърцето си твърде много обич, за да се лиши от тях.

Но ако беше се омъжила, името ѝ нямаше да е Миранда Лоринг. Щеше да е Миранда еди коя си. Миранда Грийн или Миранда Смит, а вероятно се е преместила от Седървил и той напразно се прибира в къщи. Не, не е напразно. Можеше да разбере поне накъде е отпътувала, да открие къде е живяла, да намери гроба ѝ и да го посипе с незабравки — незабравките бяха любимите ѝ цветя — и да пролее сълзи в някой тих следобед; целувката ѝ от преди сто години още топлеше устните му.

Той се изправи в полюшващото се купе, пристъпи до апарата за студена вода и натисна няколко копчета. Трябваше да прави нещо, каквото и да е, за да се разсее. А устройството бе страшно елементарно, направо детински просто, трябваше само да си мръднеш пръста — никакво внимание не се изискваше, никаква мисъл. Движението не прекъсна потока на спомените му нито за миг, а вкусът на студената вода само ги пробуди напълно, те изплуваха, завъртяха се и накараха коленете му да се подгънат; залитайки, той се върна на мястото си, а скръбта му като твърда буца се надигна към гърлото и спомените, освободени от веригите на времето, го обгърнаха и го понесоха назад към светлите дни, към великолепните ясни дни, назад към най-прекрасния момент в живота му...

Сватбата бе скромна. Миранда беше облякла синя рокля, а Филип — строг костюм от синтетична тъкан. Мировият съдия на Седървил изпълни церемонията колкото се може по-кратко и в мига, в който произнесе последната дума, протегна ръка за таксата. Но това беше без значение за Филип. В този ден нищо не можеше да му се види грозно. Нито ноемврийският дъжд, който заръмя веднага щом излязоха от дома на съдията, нито дори фактът, че не можа да получи един свободен ден от университета. Сватбата бе станала в петък вечерта, ето защо събота и неделя бяха на тяхно разположение; два дена не бяха достатъчни за пътешествие и те решиха да прекарат

медения си месец в малката къща, която Филип бе купил на Мейпъл стрийт.

Къщата беше прелестна и когато спряха за миг пред входа под дъжда, Миранда отново, вече за стотен път, го повтори. Филип бе съгласен с нея. Сградата беше доста отдалечена от улицата, от двете страни на тясна алея в предния двор растяха две каталпови дървета. Пред дървената врата, модел ХХ век, беше издигната малка веранда с нисък парапет.

Филип вдигна Миранда и я пренесе през прага на ръце, пусна я да стъпи чак във всекидневната. Книгите му стояха подредени на вградени край откритата камина рафтове, върху полицата над огнището Миранда бе сложила дребни фигурки. Новата гарнитура бе в тон с мораво-сивите пердета.

Когато той я целуна, тя се смути и Филип се обърка, без да знае какво да каже. Останали сами в новото им жилище, ги обгърна неизбежната интимност, за която нито той, нито тя бяха подготвени въпреки многото пошепнати думи, откраднати целувки, разменените по коридорите на университета погледи, следобедите, прекарани заедно, и дългите разходки в есенните нощи из застланите с нападали листа улици. Най-накрая тя промълви: „Ще приготвя кафе“ и отиде в кухнята. Първото нещо, което направи, бе да изпусне металната кутия за кафе и картината на разсипаните по блестящия под черни зърна, замъглените от сълзи очи на Миранда, изправила се наред кухнята, прекрасна в синята си рокля, като истинска богиня, неговата богиня, бе още пред очите му; после тази богиня се озова в прегръдките му, устните ѝ бяха меки и отзивчиви, а миг след това, най-неочаквано тя се притисна до него, обвила ръце около врата му, тъмните ѝ коси нежно галеха лицето му...

В далечината между гористите хълмове се показва някакво селище. То бе опустяло и полусрутено, но тук-там стърчаха сгради и Филип поза едно малко градче, недалеч от Седървил.

Много малко спомени го свързваха с това място и той не излита нещо повече от лека болка при тъжната гледка. По-скоро стана му страшно, защото знаеше, че няма да е далеч мигът, в който ще стъпи на полуразрушения перон на Седървил. Уверен беше, че ще види друг

изоставен град, с който бе дълбоко свързан; страхуваше се, че няма да може да понесе картината на задъхващи се от избуяли бурени познати улици, на любимите му сгради, срутени със зеещи дупки вместо прозорци, които преди години са блестели, сгрети от живота край тях.

Завеждащият рехабилитацията му бе обяснил защо има опустели селища, обезлюдени градове. Междузвездният транспорт върна на хората мечтата, която междупланетният транспорт не можа да осъществи. Безплодната Венера и мрачният Марс бяха необитаеми, а задушени от ледове по-отдалечени планети не бяха никакви планети, а въртящи се ледени късове, огрени от бледа слънчева светлина. Алфа Кентавър 4 бе съвсем различна, а Сириус 41 бе една сбъдната мечта.

Енергията Суейк бе избавила човека от страха от пренаселване на Земята, което можеше да настъпи, и сега хората напускаха планетата си със скоростта, с която се строяха космически кораби, които да превозват преселници до други светове. Колонии бяха създадени дори на Вега, а скоро и на Арктур щеше да се основе селище. С изключение на екипажите, които обслужват междузвездните ракети, пътниците пътуваха само в една посока. Хората достигаха далечни слънца и се настаняваха в просторни долини, в девствени гори, в подножията на неизследвани планини. Те не се връщаха. И както бе отбелязал завеждащият рехабилитацията, билетите бяха само за отиване — другият нерешен още проблем, за Лоренцовата трансформация.

Филип обърна поглед навън, към рошовите зелени хълмове, край които минаваше колата. Продълговати хладни сенки застилаха дълбоките долини. В този късен следобеден час огненото слънце се бе спуснало ниско над хоризонта и оцветяваше струпаните наоколо облаци с ярки багри. Лек бриз къдреше листата на младите гори и ниско свеждаше тревата по ливадите на смълчаните склонове.

Той въздъхна. Него Земята го задоволяваше. Звездите не можеха да му дадат нищо, което да не може да намери тук: гора, в която да се разхожда, поток, край който да почете, синьо небе, което да утеша мъкмата му.

Рошовите хълмове отстъпиха място на долина, след която се изправяха смъртно познати кедрови гори. Усети, че колата забавя ход и когато погледна нагоре към табелата на спирката, прочете предизвикващото носталгия име, изписано с луминесцентни букви:

„СЕДЪРВИЛ“. Той се изправи сковано и дръпна от багажника над главата си лекия куфар. Почувствува стягане в гърдите и силно туптене в слепоочията.

През прозореца зърна изкривени сгради, срутени стени и хлътнали покриви, гниеци веранди и буренясали дворове. За миг помисли, че не ще издържи, че няма да има сили да премине през това изпитание. Чак тогава усети, че купето е спряло, че вратата се плъзва встрани и се отваря, металните стъпала се разгънаха навън. Той слезе по тях, без да се замисли, и стъпи на армираната платформа. Щом кракът му докосна старите дъски, колата потегли със забързано бръмчене по опънатата във въздуха релса и постепенно се загуби в сумрака на настъпващата нощ.

Филип дълго стоя, без да мръдне, обгърнат от пълната тишина, която се възцарява сред природата, преди да настъпи вечерта. Тук на запад заревото след залязващото слънце от оранжево става огненочервено и в същото време първите сенки на нощта изпълзват от изток.

Той се обърна и се отправи нагоре по улицата, която водеше към центъра на градчето. Крачеше бавно, заобикаляйки туфите трева, изпълнили цепнатините между камъните на старата настилка или заплетени в ниско сведените клони на кленовите дървета. Появиха се няколко сгради, самотно щръкнали над заприличалите на джунгли дворове. Празни и криви, рамките на прозорците отвърщаха на погледа му, сякаш бяха очи на хора, и той извърна глава.

Щом стигна до мястото, където улицата се спущаше в малка долина и откъдето всъщност започваше градът, той спря. Гробището беше на отсрещния склон и за да стигне до него, трябваше да мине край Мейпъл стрийт, край студентската столова, университета и около петдесетина други познати места. Колкото и да си внушаваше да бъде спокоен, сърцето му щеше да се свие поне хиляда пъти, когато зърнеше познати неща, които да му напомнят за хиляди скъпи мигове.

Изведнъж силите го напуснаха и той приседна на изправения си куфар. Какво е ад — запита се той. Адът, отговори си сам, е когато всичко, което човек обича, му е било отнето...

Той бе забравил за Ада, но му припомниха. Припомниха му го в една мрачна априлска утрин, когато слушаше как съдията, истинска марионетка произнасяше присъдата:

„Осъжда се на сто години летаргичен сън за дейност срещу съществуващото правителство. Присъдата да се приведе в действие на 14 септември 2046 година и да изтече на 14 септември 2146 година. Да се използва камера с грейдиенова ключалка, така че при евентуален опит на някое бъдещо правителство да облекчи присъдата, да настъпи моменталната смърт на затворника.“

Времето от април до септември литна като миг. Всеки ден Миранда идваше при него и те се опитваха да превърнат дните, които им остават, в отлитащи секунди, в скъпоценни мигове, които обаче не спираха неумолимия си ход. През май отпразнуваха рождения ден на Филип, а през юни — на Миранда. Празненството се състоеше в прошепване на: „Честит рожден ден, скъпи“ и по една открадната, зад гърба на вечно присъстващия пазач, целувка.

През цялото това време той можеше да прочете думите в очите ѝ, думите, които така много би искала да му каже, а не можеше: „Ще те чакам, мили“. И той знаеше, че тя щеше да го чака, ако можеше, че щеше да го направи с радост, независимо от това колко го обича и колко ще му е върна.

Прочете ги в очите ѝ и в последния миг ги видя да трептят на устните ѝ и знаеше колко е страдала, че не може да ги произнесе. Бе съзрял болката, изписала се на детското ѝ с меки очертания лице, в извивката на чувствените ѝ устни, беше я усетил в прощалната ѝ целувка, почувствувал беше страданието, отчаянието, безнадеждността. А той беше стоял вцепенен пред входа на асансьора между пазачите, неспособен да разтегне схванатите си устни в някаква усмивка, страните му сякаш бяха от камък, а челюстите му — от гранит.

Последното лице, което видя, преди вратата на асансьора да се затвори, бе лицето на Миранда. Тя стоеше отвън, пред прозореца на дълбокото замразяване, а очите ѝ бяха сини като септемврийското небе зад гърба ѝ.

Настъпила по времето на Филип, кратковременната диктатура на Хунтата вече не бе нищо друго освен грозен спомен. Но с дълбокото замразяване съвременниците на Филип преживяха трагедии, които можеха да се сравнят само с гръцките.

Той запали цигара и яркият пламък на запалката му само още по-ярко подчерта сгъстяващите се сенки, които се спущаха на улицата. Той сякаш се сепна от идването на нощта и като вдигна поглед, между сплетените клони видя блещукането на първата звезда.

Филип се изправи и тръгна надолу по улицата. Докато крачеше, изгряха още звезди и осветиха неясните очертания на грубата каменна настилка. Вечерният вятър задуха между дърветата, зашушна и дивораствящата мащерка, превзела някога равните морави, някъде наблизо се разнесе леко трополене.

Той предварително знаеше, че когато зърне останките от къщата, ще усети болка, но това бе болка, която щеше да понесе, защото прибирането у дома нямаше да е пълно, докато не прекрачи собствения си праг. Ето защо, когато стигна до Мейпъл стрийт, той зави по буренясалата странична улица, проправяйки си бавно път между гигантски храсталаци и високо израснали фиданки. За миг му се стори, че в дъното на улицата блещука някаква светлина, но не бе уверен.

Той разбираше, че вероятността къщата да е оцеляла е много малка — сто години е дълъг срок за живота на една къща — и ако е още там, сигурно ще е разрушена до неузнаваемост.

И все пак той я виждаше пред себе си свършено непроменена. Точно такава, каквато я бе оставил преди сто години, а през прозореца на дневната се виждаше, че вътре свети.

Той застана насред разрушената улица съвършено неподвижен. Не може да е истина, каза си той. Няма да повярвам, докато не докосна стените, докато не усетя дъските под пръстите си и пода под краката си. Той бавно премина стръмната пътека. Моравата пред вратата бе ниско окосена, тук бяха и двете каталпови дървета, и пръстта около тях

бе наскоро прекопана. Той изкачи стъпалата до оградената с парапет веранда и стъпките му ясно прокълтяха по здравите дъски.

Филип докосна шрифта на ключалката с върха на безименния си пръст и вратата безшумно се отвори. Той нерешително прекрачи прага и вратата леко се хлопна след него.

В дневната имаше мораво-сива гарнитура, чудесно подхождаща на виолетово-сивите пердета, спуснати пред прозорците. В огнището тлееха нажежените до червено борови цепеници, книгите му бяха наредени в стройни редове. Дребните фигурки на Миранда покриваха полицата над камината.

Креслото му бе дръпнато до огъня и край него чакаха пантофите. Любимата му лула и метална кутия с тютюна, който обичаше, лежаха в ъгъла на малка масичка.

Той стоеше до самата врата и с труд си поемаше въздух. После успя да наложи на хаоса мисли, блъскащи се в главата му, строга обективност; направи усилие и видя стаята такава, каквато бе в действителност, а не каквато искаше да я види.

Лампата край прозореца приличаше много на лампата, която Миранда обикновено държеше там преди сто години, но не бе същата. Това беше дубликат. Гарнитурата много приличаше на тази, която имаха, когато той пренесе Миранда през прага и въпреки това имаше някаква разлика, и в пердетата също. Материите бяха други, друг бе и десенът, с малки, но достатъчно явни разлики, които, стига да потърсиш, можеш да видиш. И креслото бе ново, и лулата, и пантофите.

Камината беше същата и все пак не съвсем същата; формата на тухлите бе друга, самите тухли бяха други, полицата — също. А фигурките...

Докато се приближаваше, за да ги разгледа по-добре, Филип забеляза, че те не бяха дубликат, и подтисна надигналото се към гърлото му ридание. Това бяха истинските фигурки на Миранда и изминалите години се бяха оказали безжалостни към тях. Някои бяха счупени, а патината на времето бе покрила всички без изключение. Заприличаха му на детски играчки, намерени в дъждовен ден на някой таван...

Той се наведе над книгите си, те също бяха старите му книги. Извади една от рафта и я отвори. Пожълтелите страници издаваха

възрастта ѝ и той нежно я върна обратно. Едва сега, на най-горния рафт, зърна дневника.

Взе го с разтреперани пръсти, отвори го и разлисти страниците. Позна почерка и разбра чий е този дневник. В този миг усети, че краката не го държат и се строполи в креслото край огъня.

Със сковани от вълнение пръсти той обърна на първата страница. Там бе написана датата 15 септември, 2046...

„Бавно слизах по стълбите — каменни плочи, които водят до гробницата, в която хората са живи погребани, и тръгнах из града.

Вървах по улиците, непознати и необичайни за мен, край тълпи различни хора. Постепенно започнах да усещам, че часовете текат и секундите отлитат; всяка секунда бе непоносима болка, всяка минута — агония, а всеки час — смазваща вечност...

Не зная как стигнах до космодрума, може би съдбата ме бе насочила натам. В момента, в който зърнах блестящите носове на новите ракети да сочат към септемврийското небе, всичко, което някога бях чела за енергията Суейк, по неведом и непонятен за мен начин се свърза в главата ми и разбрах какво трябваше да направя.

Часовник, който се движи, отмерва времето по-бавно от този, който стои на едно място. При обикновените скорости разликата е незначителна, но когато става дума за скорост, близка до тази на светлината, отклонението е огромно.

Енергията Суейк създава скорост, близка до тази на светлината. Толкова близка, че само корабът и човекът в него не се превръщат в енергия.

Часовник на борда на кораб, задвижен от енергията Суейк, на практика не отмерва времето изобщо.“

Филип не смееше да повярва на очите си и прескочи една страница...

„18 септември, 2046. Казаха ми, че за подготовката са нужни две години! Две от милите ми, скъпи години, за да стана стюардеса на междузвезден кораб. Но нямам друг изход, не съществува никакъв друг начин, и молбата ми вече е подадена. Зная, че ще я приемат, сега, когато всеки говори само за пътуване към звездите, нуждата от корабен персонал е...“

Той не можеше да овладее треперенето на ръцете си и страниците се превъртяха, а с тях прошумоляха дни, месеци, години. Най-накрая той ги спря...

„3-ти юни, 2072 (Сириус 41). Следя времето по много пътуващи часовници и те са добри. Но когато кацнем, неподвижните часовници поемат тази работа, а те не са добри. Чакаш на някой изоставен космодрум за обратния полет, отмерваш всяка минута и отчаяно се съпротивляваш на отлитането ѝ. Защото, събирани в продължение на няколко десетилетия, отделните минути правят месеци, години; човек започва да се страхува, че независимо от това, което показват пътуващите часовници, в крайна сметка ще бъде твърде стар...“

Филип отново изпусна страниците и ги спря на последното записване...

„9-ти февруари, 2081. Днес официално ми съобщиха, че молбата ми да участвам в полета до Арктур е удовлетворена! От мига, в който го чух, ме обзе някакво състояние на транс — мечтая, правя планове, мисля за бъдещето. Сега знам, че отново ще видя моя любим и че в косите ми ще има бяла гардения, ще си сложа парфюма, който той най-много обича, ще построя къщата отново и всичко вътре ще подновя; ако полетът наистина продължи

шейсет и пет години, ще имам достатъчно време; а когато освободят моя любим, ще го чакам, за да го прегърна и макар че не съм така млада, каквато ме помни той, няма да съм стара. И самотните години, прекарани сред звездите, няма да са отишли напразно...

Защото една любов имам аз. Никога не ще имам друга.“

Думите на листа бяха размазани и Филип изпусна дневника, който се изплъзна между пръстите му, и падна на дръжката на креслото. Миранда, прошепна той.

Изправи се.

— Миранда! — каза гласно. Наоколо бе тихо.

— Миранда! — извика той. — Миранда!

Отговор не последва. От всекидневната отиде в спалнята. И тя бе точно такава, каквато я помнеше, отпреди сто години, само дето беше пуста. Нямаше я Миранда.

Върна се отново в стаята и отиде в кухнята. Тук всичко бе по старому, но я нямаше Миранда. Запали лампата и втренчено се загледа в порцелановия умивалник, в боядисаната с хромова боя печка, белите шкафове, солидната кухненска маса...

На масата лежеше ръчно огледало, а до него — смачкана гардения. Той взе в ръка хладното меко цвете, вдигна го до лицето си и вдъхна свежия му аромат. Той бе примесен с друг благоуханен мирис. Филип веднага позна парфюма на Миранда.

В следния миг той почувствува, че нещо го души и изтича във в тъмнината. Тогава видя блещукащата в дъното на улицата светлина и закричи нерешително натам. Студентската столова изплуваше постепенно от мрака, появиха се много светлини, засияха ярко осветени прозорци. Някъде от сянката наоколо долиташе шумът от портативен генератор.

Когато изкачи стъпалата, стоте години сякаш отлетяха далеч. Разбира се, вечеря за 77 цента нямаше, и в салона човек безпогрешно можеше да открие следите на отминалите години, независимо от това, че наскоро помещението е било ремонтирано. Но там беше Миранда. Миранда стоеше край една самотна маса и плачеше. Една по-зряла

Миранда. По лицето и личаха бръчки, каквито нямаше преди, но те бяха светли, любими бръчки...

Той разбра защо тя не бе дошла да го посрещне пред дълбокото замразяване. Страхувала се е, страхувала се е, че часовниците, които се движат, не са отмерили времето достатъчно бавно: решила е сигурно да го посрещне вкъщи, защото е знаела, че той ще се прибере у дома. Положителна е чула шума от спирането на монорелсовата кола и е знаела, че той идва...

Чак сега той си спомни за огледалото и смачканата гардения.

Глупаво момиче, прекрасно момиче... Очите му се замъглиха и той усети как сълзи се стичат по страните му. Препъна се и влезе в салона. Тя се завтече да го посрещне. През изминалите години лицето ѝ се бе разхубавило. Видя му се като истинска богиня, вече зряла, непохватността бе изчезнала завинаги, очарованието на ученичка бе останало някъде в междузвездното пространство; неговата богиня — след миг тя бе в прегръдките му топла, силно притиснала се до него, тъмните ѝ коси меко галеха лицето му, гласът ѝ шепнеше до ухото му след всичките тези години, след неизбежната вечност: „Добре дошъл у дома, любими. Добре дошъл у дома.“

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 9 от 1979 г.
Илюстрации: Владимир Ценов

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.